A Hargita megyei szakközépiskolások érettségi utáni elképzelései a munkavállalást illetően

Contents

Bevezető 2
A felmérés eredményei 2
Továbbtanulás vagy munkavállalás 3
A válaszadók véleménye a továbbtanulásról 5
Vállalkozás indítás 6
Külföld állásajánlat 7
10 év múlva 8
Mi változzon a megyében, hogy itthon maradjanak 9
Következtetések 11
Javasolt lépések 12

Bevezető

Hargita Megye Tanácsának alintézményeként működő Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége nagy hangsúlyt fektet a megye fiataljainak jövőre való terveinek megismerésére. Igyekszünk ismertetni a fiatalokkal a szülőföld nyújtotta lehetőségeket és ezáltal elősegíteni a hiányszakmák számára az utánpótlás biztosítását, valamint a fiatalok munkaerőpiacon való elhelyezkedését. Jelen felmérés is azt a célt szolgálja, hogy ha el is mennek szerencsét próbálni külföldre, hazatérve tapasztalataikat itthon kamatoztassák, ezálta is hozzájárulva a megye gadaságának fejlesztéséhez. Egy jó szakma biztos megélhetést kínál!

A felmérés eredményei

Az on-line kérdőívet 662 diák töltötte ki, akik XI. és XII. osztályosok, 94% a magyarnyelvű kérdőívre és 6% pedig a román nyelvű kérdőívre válaszolt. 37%-uk XI. osztályos és 59% pedig XII. osztályos, 2% XIII. osztályos, további 2% pedig kilenc és tizedik osztályos.

A diákok lakhelyét tekintve 39% Csík-térségi, 39% Udvarhely-térségi és 20% Gyergyó-térségi válaszadó, 2% pedig olyan diák, akiknek a lakhelye nem Hargita megyében van.

A lakhelyük típusát tekintve 36%-uk városi lakos és 64% vidéki. 52%-uk fiú ás 48% pedig lány.

A válaszadó diákok nagytöbbsége csíkszeredai és székelyudvarhelyi iskolában tanul, továbbá válaszoltak még maroshévízi, gyergyószentmiklósi, szentegyházi, székelykeresztúri, gyimesfelsőloki és csíkdánfalvi iskolák diákjai.

A felmérés során a főbb kérdések azok voltak, hogy szeretnének-e tovább tanulni vagy esetleg inkább munkát vállalnának itthon vagy akár külföldön. Mi a véleményük a vállalkozás indításról, vannak-e ebbe az irányba elképzeléseik és ha igen, milyen területen szeretnének vállalkozni.

Továbbtanulás vagy munkavállalás

A diákok megközelítőleg egyenlő arányban, egy-egy harmaduk állítják azt, hogy szeretnének vagy nem szeretnének továbbtanulni, 31% pedig még nem döntötte el.

1. Továbbtanulási hajlandóság

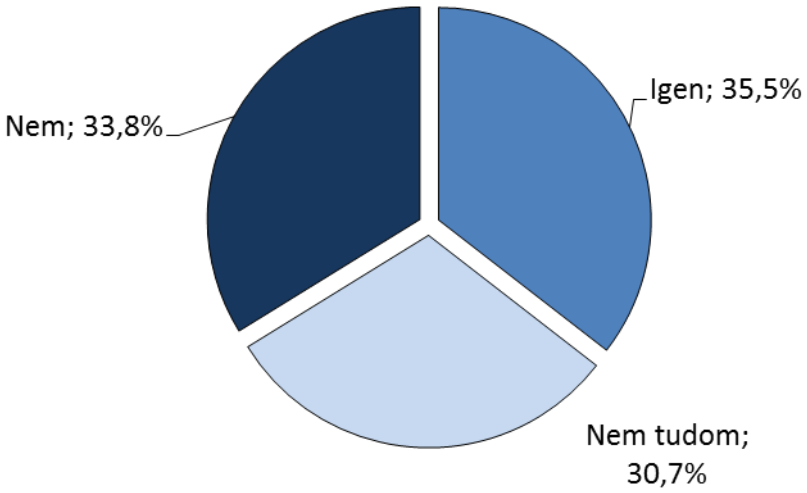

7%-kal nagyobb azoknak a XI.-es diákoknak az aránya, akik nem döntötték még el, hogy szeretnének-e továbbtanulni vagy sem, mint a XII diákok aránya. Viszont, amit kiemelénk, hogy 23%-kal többen gondolják úgy, hogy nem szeretnének tovább tanulni, mint a tizenkettedikes társaik.

2. Továbbtanulási hajlandóság a XI. és XII. diákok körében

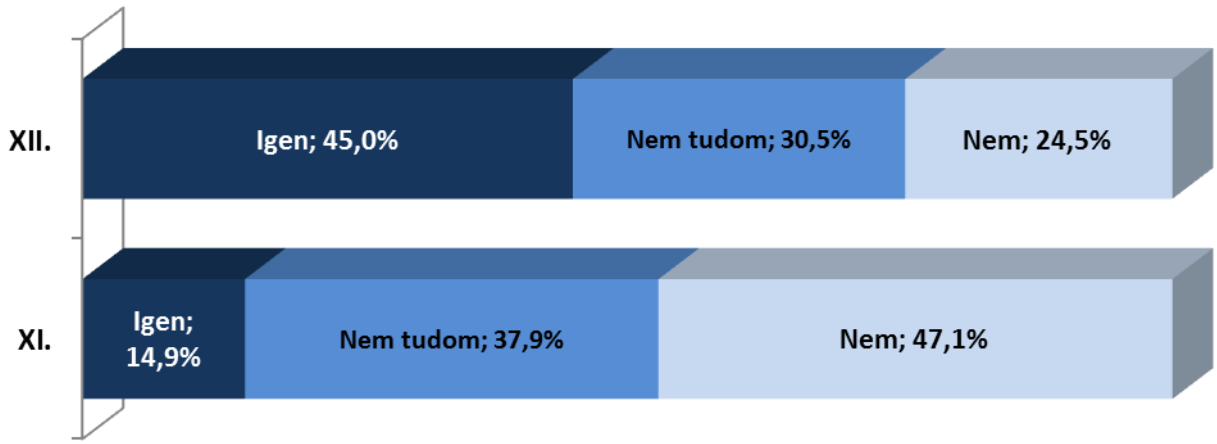

Azok közül a **tizenegyedikes diákok** közül, akik **nem szeretnének továbbtanulni**, azoknak **39%-a itthon szeretne munkát vállalni**, **43%-uk pedig külföldön**.

A **tizenkettedikes** diákok esetében is, akik **nem szeretnének továbbtanulni**, hasonló az eloszlás, közülük **38%**-a **szeretne itthon munkát vállalni** és **45%-uk külföldön**.

Viszont, akik szeretnék folytatni a tanulmányaikat, ők sem vettik el 100%-ban a munkavállalás lehetőségét. A XI. osztályosok közül, akik továbbtanulnának, azoknak 23%-a érettségi után először munkába szeretne állni 14% itthon és 10% külföldön.

A XII. osztályosok esetében 4%, aki érettségi után itthon dolgozna, 1% pedig, aki külföldön.

Összességében a XII.-es diákok 41% rögtön érettségi után továbbtanulna és közülük 3% gondolkodik előtte munkavállaláson, 23% itthon vállalna munkát és 19% pedig külföldön. 1%-uk bejelentkezne munkanélkülinek és 16% még nem döntötte el.

A XI.-es diákok esetében 11% szeretne rögtön az érettségi után továbbtanulni, 32% itthon, 38%-uk pedig külföldön vállalan munkát, 18%-uk még nem tudja és 0,6% szeretne bejelentkezni munkanélkülinek.

3. Elképzelések az érettségi után

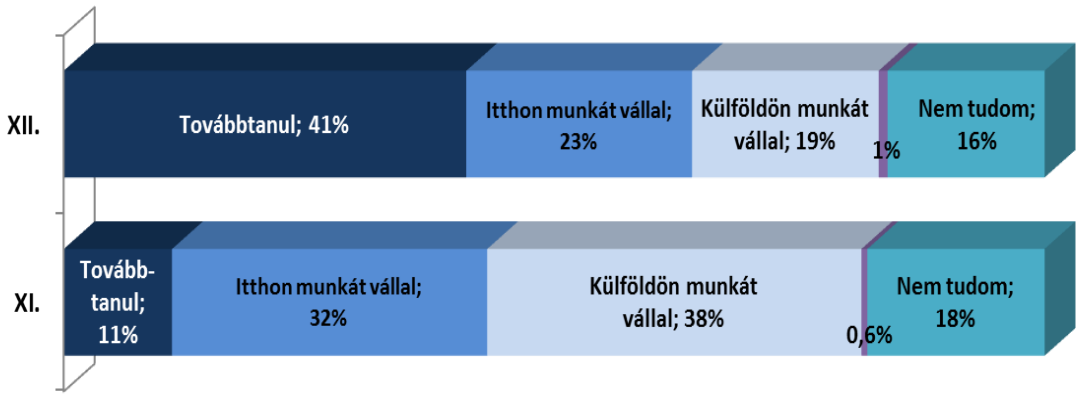

A legnagyobb arányban azok a diákok szeretnének továbbtanulni, akik filológia, pedagógia, természettudományok vagy számítástechnika szakokon tanulnak. Ezt követi a művészeti szakok, mint a zene vagy grafika, majd a gazdasághoz kereskedelemhez kapcsolódó szakok tanulói.

A legnagyobb arányban a pék, cukrász és szakács szak tanulói szeretnének külföldön munkát vállalni, ezt követik a gépész szakos diákok.

Az anya és az apa jelenlegi foglalkozást tekintve, nagyobb arányban akkarnak azok a diákok kimenni külföldre dolgozni, akiknek a szülei munkanélküliek vagy ők is külfödön dolgoznak.

2017-ben is megkérdeztük a diákokat, hogy mihez szeretnének kezdeni az érettségi után. Az akkori végzős diákok 60% gondolta úgy, hogy tovább fog tanulni, ez öt év alatt 20%-kal csökkent. Az itthoni munkavállalási kedv közel megduplázodott és a külföldi munkavállalási szándék is növekedett kevesett.

4. Elképzelések az érettségi után 2017-ben és 2021-ben

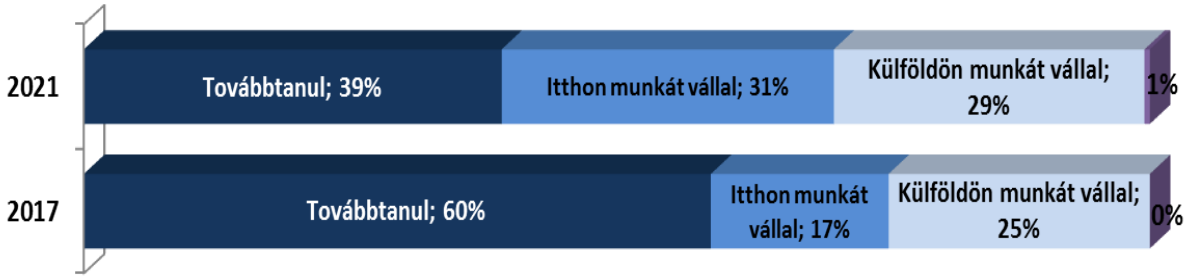

A válaszadók véleménye a továbbtanulásról

A válaszadók több mint fele nem ért egyet azzal a kijelentéssel, hogy felesleges egyetemre járni, mert nem becsülik meg az ott szerzett tudást, sem azzal, hogy az egyetemen nem lehet piacképest tudást szerezni, valamint azzal sem, hogy diplomásként is munkanélküliség várja.

Megoszlanak a vélemények azt illetően, hogy nyugaton vagy itthon könnyebb elhelyezkedni és azzal kapcsolatosan is, hogy a karrierépítéshez inkább kapcsolatok vagy tehetség szükséges.

A válaszadók közel fele egyet ért azzal a kijelentéssel, hogy felsőfokú végzettséggel könnyebb elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

5. A válaszadók véleménye a továbbtanulást illetően

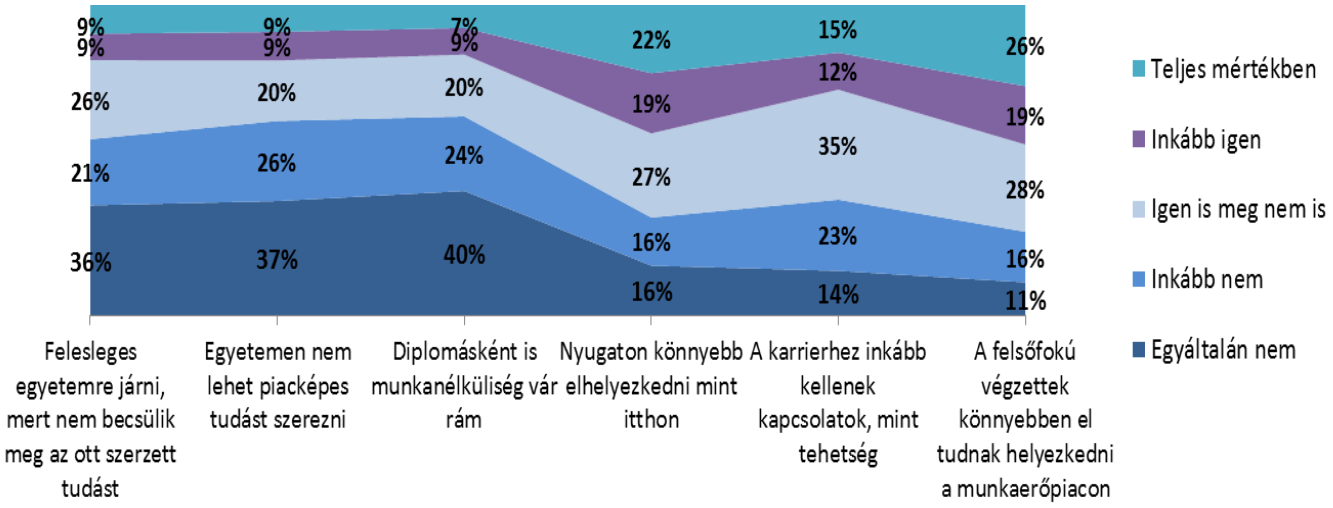

Vállalkozás indítás

A megkérdezett diákok magas hajlandóságot mutatnak a vállalkozás indítás irányába, egyharmaduk szeretne és további egyharmad is talán indítana egy vállalkozást.

A válaszadók leginkább az autóiparral kapcsolatos ágazatokban gondolkodnak vállalkozás indításban, mint az autószerelés, autóvillamosság, továbbá szinten népszerű az építőipar, a vendéglátás és kerskedelem és a szépségipar is. Több elképzelés van a mezőgazdaság és erdőkitermelés terén is, más ágazatokban is van egy-egy személy, aki gondolkodik vállalkozás indításon, viszont a fent említett lehetőségek, amelyek a nagy többséget érdeklik.

6. Vállalkozás indítási hajlandóság

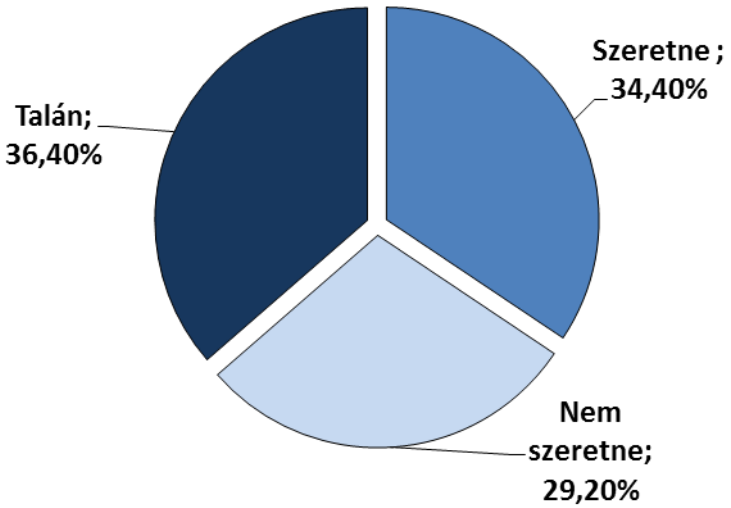

Térségi bontásban a válaszadó diákok legnagyobb arányban Maroshévíz-térségben szeretnének vállalkozást indítani, ahol a diákok 50%-a állítja, hogy szeretne céget alapítani, ezt követi Udvarhely-térség, ahol a diákok 42%-a válaszolt igennel a fent említett kérdésre.

Nem szerint bontásban, hasonlóan a jelenlegi helyzethez, a diákok körében is a fiúk, akik inkább gondolkodnak azon, hogy vállalkozást alapítsanak.

Külföld állásajánlat

A válaszadó diákok közel 30%-a kapott már külföldi állásajánlatot, 5%-kal nagyobb arányban a fiúk, mint a lányok.

A diákok csupán 15%-a, akinek nincs olyan közeli ismerőse, aki külföldön dolgozna és ők kisebb arányban is kaptak külföldi munkaajánlatott. Azaz, öt diákból egy, aki már kapott hasonló ajánlatot.

A legnagyobb arányban azok a diákok kaptak külföldi munkaajánlatot, akiknek valamelyik csaladtagja dolgozik külföldön, közülük 35% jelölte meg, hogy már hívták külföldre dolgozni. Ezt követik azok, akinek a barátai dolgoznak külföldön.

7. Külföldi állásajánlatok aránya annak függvényében, hogy a diákoknak van-e már külföldön dolgozó ismerőse

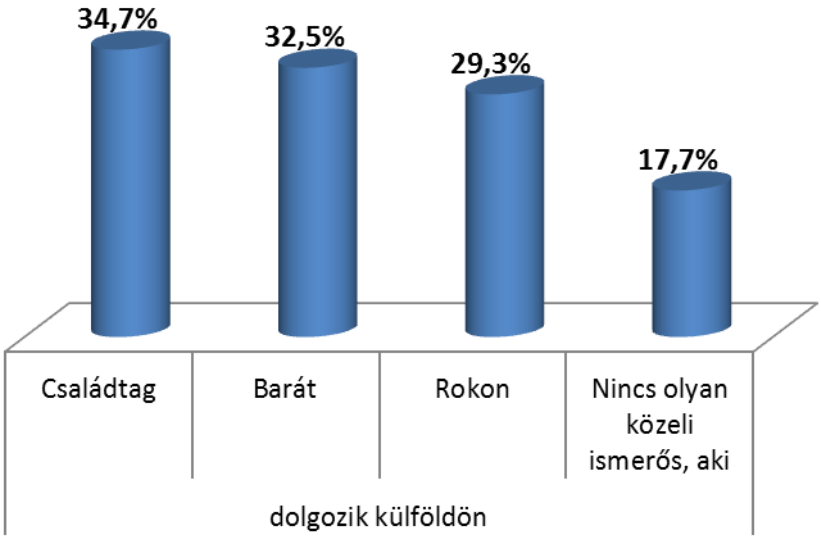

10 év múlva

A diákok közel kétharmada úgy gondolja, hogy tíz év múlva is Hargita megyében fog élni, 12%-uk Románia más megyéjében képzeli el a jövőjét és egyötödük pedig külföldön szeretne élni tíz év múlva. Alacsony azok aránya, akiknek nincs elképzelése, hogy hol szeretnének élni tíz év múlva.

8. Elképzelések, hogy hol lesznek a válaszadók tíz év múlva

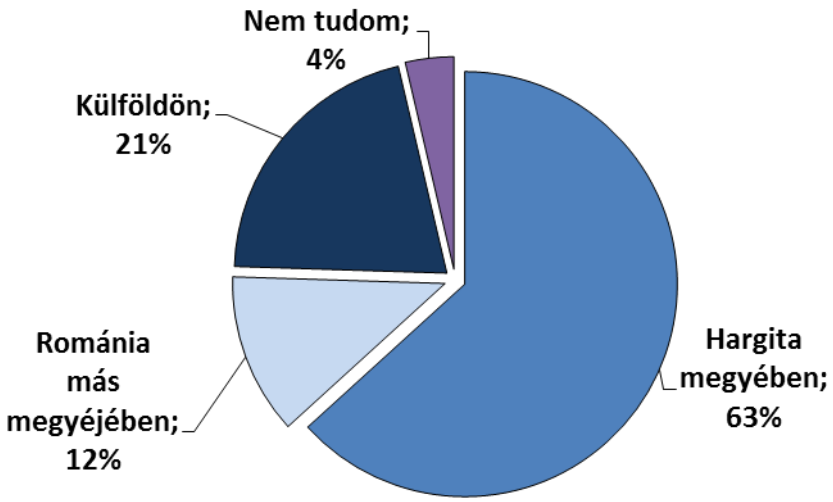

Térségi bontásban Maroshévíz-térségben jóval magasabb azoknak az aránya, akik úgy gondolják, hogy az országban maradnak, de nem a megyében, mint a megye másik négy

térségéből származó válaszadók esetében. **2017-hez** viszonyítva **5%-kal csökkent** azoknak az aránya, akik **külföldön képzelik** el a jövőjöket, viszont itt fontos megjegyezni, hogy a válaszadók jelenlegi elképzeléseit befolyásolja a COVD 2019-es járványhelyzet és ez miatt csökken a külföldi munkavállalás iránti érdeklődés.

9. Hol képezelik el magukat a válaszadók tíz év múlva térségi bontásban

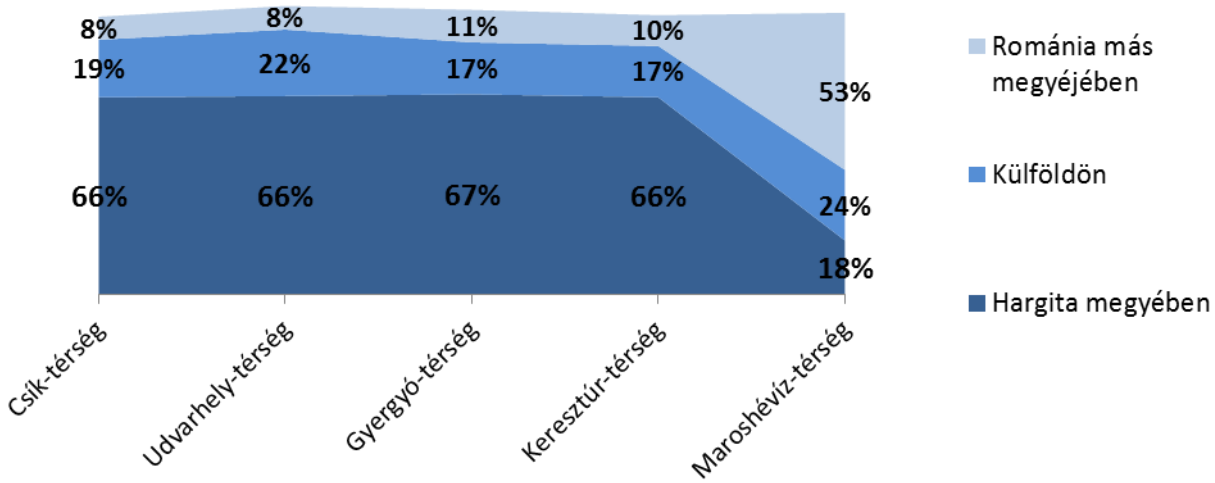

A **városi** lakhellyel rendelkező diákok közel **fele** gondolja úgy, hogy a **megyében** fog élni tíz év múlva, a **vidéki** válaszadóknak pedig közel háromnegyede. A vidéki tanulók 16%-a gondolja úgy, hogy külföldön fog dolgonzni, a városon tanuló diákok esetében esetében ez az arány 29%.

Mi változzon a megyében, hogy itthon maradjanak

A túlnyomó többség a megélhetési lehetőséget és az életszínvonalat kifogásolja. Alapvetőnek tartják, hogy a fizetések kellene növekedjenek, – *„Az emberek nem azért mennek külföldre dolgozni, mert itthon nincsen munkalehetőség, hanem azért mert az ugyanolyan erővel végzett munkát külföldön kétszeresen vagy háromszorosan fizetik meg! Legyen nagyobb a nettó!!!*” – a munkalehetőségek pedig sokszínűbbek kellene legyenek. A fiataloknak és a friss diplomásoknak több lehetőségre és támogatásra van szükségük, valamint fontos, hogy a munkahelyeken az alkalmazottak legyenek megbecsülve és a munkakörülmények is legyenek megfelelőek. *„Az ilyen végzős fiatalokat is vegyék figyelembe, mert ha elmész iskola után egy*

interjúra, akkor azt kérdik, hogy van-e tapasztalatod és úgy-e bár egy frissen végzett fiatalnak nincs és inkább nem adnak lehetőségett neki, hogy betanuljon, ez az egyik. A másik meg a fizetés".

Többen megjegyezték, hogy a magyar anyanyelvű diákok számára is több lehetőségre lenne szükség, ahol a román nyelv tudása nem alapvető követelmény vagy ha arra nincs lehetőség, akkor az oktatási intézményekben van szükség olyan változtatásra, hogy a magyar anyanyelvű diákok is „piacképes" román nyelvtudást tudjanak elsajátítani, valamint a szakképzések színvonalának a növelését is elengedhetetlennek tartják.

Szintén sokaban megfogalmazódott, hogy az oktatási és egészségügyi rendszer és az infrastruktúra javítása is nélkülözhetetlen. „*Elsősorban Hargita megye infrastruktúrája lenne, amin (egyértelmű okok miatt) változtatni/dolgozni kellene, új munkahelyek teremtése, iskolák korszerűsítése. Anyanyelvhasználati jogalkotás a SZÍNMAGYAR megyéken belül, illetve engedélyezzék a nemzeti szimbólumaink használatát. A közoktatásban a magyarajkú diákok számára biztosítsanak minőségi román NYELV (nem irodalom) oktatását idegennyelvként. Büntessék a diszkriminatív megnyilvánulásokat úgy román, mint magyar oldalról. Támogassák a hazai illetve a megyén belüli kisvállalkozásokat és részesítsék előnyben a hazai termékek forgalmazását*".

A közintézmények szolgáltatásainak a a javítását, a bürokrácia csökkentését, valamint a Székelyföldön lévő mentalitás változását is szükségesnek látják „*Egyenrangúság és mindenképpen kellene a fejlődés, ugyanis azt érzem, nagy lemaradással élünk mi itt".* Nagyobb toleranciára van szükség, főleg a különböző népcsoporok irányába.

Néhányan a művészetekhez és a sporthoz való viszonyulást és a lehetőségeket kifogásolják. Több munkalehetőségre lenne szükség ezeken a területeken.

Következtetések

- **2017-hez képest nőtt a továbbtanulás helyett a munkavállalsát választó diákok aránya, többségben azok, akik itthon szeretnének munkát vállalni**

A diákok közel kétharmada úgy gondolja, hogy tíz év múlva is Hargita megyében fog élni, 12%-uk Románia más megyéjében képzeli el a jövőjét és egyötödük pedig külföldön szeretne élni tíz év múlva. Alacsony azok aránya, akiknek nincs elképzelése, hogy hol szeretnének élni tíz év múlva.

Térségi bontásban Maroshévíz-térségben jóval magasabb azoknak az aránya, akik úgy gondolják, hogy az országban maradnak, de nem a megyében, mint a megye másik négy térségéből származó válaszadók esetében. **2017-hez** viszonyítva **5%-kal csökkent** azoknak az aránya, akik **külföldön képzelik** el a jövőjöket, viszont itt fontos megjegyezni, hogy a válaszadók jelenlegi elképzeléseit befolyásolja a COVD 2019-es járványhelyzet és ez miatt csökken a külföldi munkavállalás iránti érdeklődés.

A szakmákat tanuló diákok többsége viszont esélyesebbnek látja **külföldi munkavállalást**

A legnagyobb arányban azok a diákok szeretnének **továbbtanulni, akik filológia, pedagógia, természettudományok vagy számítástechnika szakokon tanulnak**. Ezt követi a **művészeti szakok**, mint a zene vagy grafika, majd **a gazdasághoz, kereskedelemhez kapcsolódó szakok** tanulói.

A legnagyobb arányban a pék, cukrász és szakács szak tanulói szeretnének **külföldön munkát** vállalni, ezt követik a **gépész szakos diákok**.

- **A diákok többésge mintakövetőek**

A szülők és a környezetük munahelye befolyásolja őket is a munkahely/helyszín választásban.

A legnagyobb arányban azok a diákok kaptak külföldi munkaajánlatot, akiknek valamelyik csaladtagja dolgozik külföldön, közülük 35% jelölte meg, hogy már hívták külföldre dolgozni. Ezt követik azok, akinek a barátai dolgoznak külföldön.

Javasolt lépések

1. A szakmák image-nek javítása.
2. A vállalkozás indítás népszerűsítése, „közvetlenebbé tétele” főleg a fiatal szakemberek körében.
3. Szakmai fejlődés, továbbképzés és tapasztalatcsere biztosítása a frissen végzett szakemberek számára.
4. Piacképes tudás, a gyakorlati oktatás fejlesztése.
5. Román nyelvoktatás átgondolása a magyar anyanyelvű diákok körében.
6. Vállálkozások - szakiskolák közötti közreműködés, kapcsolat erősítése.
7. Ingatlan vásárlás és házépítési támogatás az itthon maradt fiatalok számára.
8. Családalapítást támogató jutatások bővítése.
9. Új befektetések vonzása.
10. Helyi adók és illetékek mértékének a felülvizsgálata.
11. Közösségépítő programok és kezdeményezések számának a növelése, hangsúlyt fektetve a multikulturalitásra és többnyelvűségre.